

UUDISED

Jõe kaldad said puhtamaks

Enam kui paarkümmend vabatahtlikku andsid oma panuse, et Pärnu jõe kaldad prügi-vabaks muuta.

MERIT MÄNNI
rleht@tyri.ee

Eelmine laupäev algas meie peres vara, kuna koos abikaasaga olime mõne nädala eest end jõepuhastustalgutele vabatahtlikena kirja pannud. Kõigepealt kogunesid kõik vabatahtlikud „prügikollid“ vallavalitsuse ette.

Suhteliselt enesegasena ei saanudki ma eriti selgust, palju meid seal olema pidanuks. Vallavalitsuse hall buss ja paar autot olid igatahes Kirna poole startides inimesi pungil täis. „Näod loeme üle, kui õhtuks Laupale jõuame,“ teatas ettevõtmise organisator Liivi Lohvart. See lause tegi veidi murelikuks, sest kuidas hiljem selgeks teha, palju rahvast kanuuga Laupale jõudma pidanuks? Aga tundes Liivit ja tema organiseerimisvõimet, leppisin olukorraga.

Sõitsime Kirnasse, täpsemalt Poakale, kust meie kuulsusrikas veeretk pidi alguse saama. Enne aktsiooni algust jagati kõigile osalejatele kätte veel suured prügikotid, päästevestid ning kummikindad ja loeti peale õpetussõnad. Kõige enam rõhutati, et silmsidet nii ees- sõitva kui tagumise kanuuga ei tohi kaotada. Sest juhul, kui keegi ümber läheb, saavad teised talle appi minna.

Ja siis see algas – üksteise järel liuglesid kaksteist kanuud, igas neist kaks või kolm reisiijat sees – mööda Pärnu jõe allavoolu. Kuni Türi-Allikuni kulges kõik rahulikult – jõgi voolas laisalt, veetase oli piisavalt kõrge ja nii polnud ohtu, et kanuupõhi mõne reetliku kivi otsa kinni jääks. Lisaks sellele ei paistnud ei vees ega kaldal ääres kusagil kardetud prügihunnikuid. Olid hoopis kobraste poolt lange- tatud puud, linnulaul ja hingemat- valt ilusad kevadised loodusvaated. Kuid mida lähemale Türi-Allikule, seda enam leidis jõekallastel prügi: plast- ja klaastarad, erinevaid pakendeid ja muud. Keegi leidis pooliku jalgratta, meie vinnasime kanuusse neli autorehvi, roosteta- nud emailkausi ja palju-palju plast- pudeleid.

Allika matkamaja juurde jõudes vahetasid mõned paatkonnad oma uued, veidi äkilised sõidukid vanemate vastu välja. Ohutuse mõttes. Seejärel jätkus teekond teh- hisjärve suunas.

Kuigi järve tagant möödud jõe- käär pole ülipikk, kulus enam kui kümnel kanuul selle läbimiseks tükk aega ja tööd. Põhjuseks jõe- kallast palistav prügilasu, mis oli kogunenud sinna eelmisest suvest saadik. Kõikvõimalikku sodi olid maha jätnud puhkajad, jalutajad ja suure töönaosusega ka kalame- hed. Ühte kalameest me kaldal ää- res õngitsemas ka silmasime. Mees polnud koristajate suhtes sugugi sõbralikul meelestatud, sest palve peale kaldalt mõned pudelid kok- ku korjata ja kanuusse heita, kos-

Vabatahtlikud türlased koristavad Türi valda läbivate jõgede kaldaääri kolme nädala jooksul. Ettevõtmist toetab Keskonnainvesteeringute keskus.

Merit Männi

tas ta mokaotsast: „Korja ise!“ Kor- jasimegi.

Kui järvele (pool)ring peale tehtud, sõudsime kaldal äärde, et teha väike lõunapaus. Varasematel aastatel jõge puhastamas käinud Arne Pindmaa mainis suppi helpi- des ja kaldale tõstetud prügikotti- de kogust hinnates, et sel korral on saak suhteliselt kasin. „Õi on in- mesed targemaks saanud, ei viska enam sodi jõkke“ pakkus Arne.

Kaua me aga erinevatel päeva- kajalistel teemadel filosoferida ei saanud, sest paatkondade vahel ja- gati välja uued prügikotid, mis meil jätkuva teekonna jooksul täita tu- li. Koidula silla juurde jõudes tüü- risime kohe kaldal äärde, sest seal- särasid vastu erinevas suuruses ja värvitoonis plastpudelid. Üle sil- la jalutanud paarike arutles meid vaadates, et millega me tegeleme. „Nad teevad head, korjavad jõest sodi välja,“ jõudis naisterahvas ära- tundmisele, kui ma järjekordset taaralaadungit kotti surusin. Liiku- sime edasi ja paarike jäi sillale mei- le järele vaatama.

Käänuline jõgi kandis meid edasi Särevere poole, üha tiheda- mini tuli kanuunina kaldal poole seada, sest roostikus ulpiva ja kaldal lähedal oleva prügi hulk aina kas- vas. Kõigi paatkondade vahel käis tihe suhtlemine: uhkustati põne- vamate leidudega, räägiti maast ja ilmast ning loobiti niisama. Vahe- peal läks ka tihedaks rebimiseks – kes jõuab esimesena järjekordse prügihunniku juurde.

Kuni Türi linna piiril asuva va- na vesiveski paisuni läks kõik häs- ti. Eestpoolt kostva veemühina tu- gevuse järgi võis arvata, et asi kisub ekstreemsemaks. Nii ka läks. Sai- me paisust edukalt alla ning kõik oli nagu kor-

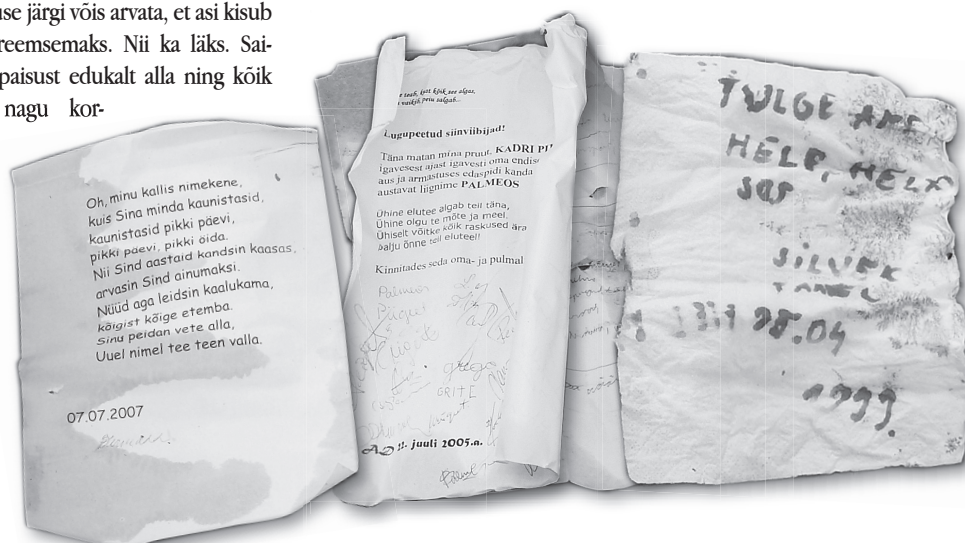
ras. Kuid siis tuli mulle meelde hommikul öeldu: tagumise paadi- ga ei tohi silmsidet kaotada! Tegingi Kaidole ettepaneku liikuda kaldal äärde ja oodata, kuni ka viimased kanuutajad meieni jõuavad. Õn- netuseks aga jäi meie sõiduk kin- ni ühe vette sirutuva pajutüve taha ning vähesed navigeerimisõskused ja jõe kiire vool viisid meid selleni, et korraga leidsime end jääkül- mast veest. Esimese asjana haara- sin uppiläinud kanuust kilekotid, kus olid sees kuivad vahetusriided. Siis meenus, et kusagil põues on ka telefon ja fotoaparaat, mis vaja- sid päästmist. Õnneks ulatusid jal- lad põhja, ent vesi oli siiski rinnuni ning kogu kandamit polnud kuigi kerge pinnal hoida. Samal ajal üri- tas Kaido ohjata põgenevat kanuud ja sellest kinni saanud, ronis ta ka- nuud järele sikutades kaldale. Sei- sin seni rinnuni jääkülmas vees ja ootasin kannatlikult, kuni ta mind päästma tuli.

Jõudnud kaldale, hindasime kaotusi: allavoolu oli läinud üks aer, üks kotitüvi prügi, lõunasöö- giks mõeldud saiakesed ja vee- pudel ning veel üht-teist. Üritasi- me ühe aeru abil edasi sõites teist püüdma minna, ent seegi kat- se lõppes jäise supplusega. Helis- tasin telefoniga, mis imekombel veel töötas, Liivile ja andsin juhtu- nust teada. Meile tulid appi Peeter Kruusement ja Ene Mägi, kes pidid

selleks pea kaks kilomeetrit üles- voolu tagasi aerutama. Otsustasi- me, et ei vaheta riideid enne reisi lõpp-punkti – Laupale jõudmist ja nii jätkasime teekonda. Üritasin al- gul märgadest riietest mitte välja te- ha, kuid ajapikku pugus külmatun- ne üha sügavamale kontidesse ning juba soovisin, et Laupa poole viiv jõgi ei oleks nii käänuline. Samuti saatsin apaatse pilguga kõrkjate va- hel ulpivat prahti, kuigi tegelikult pidanuksin seda rõõmurõkatuste saatel kotti loopima. Vahepeal suut- sin end siiski veidi koguda, et veest üht-teist korjata. Parimaks leiukuks hindasin roostikust leitud autoroo- li. Volkswageni oma.

Särevere Laupani kulgev lõik oli kokkuvõttes justkui kannatus- te rada. Laupa silda nähes innustas meid mõte kindlale maale jõudmi- sest ja märgade riiete kuivade vas- tu vahetamisest niivõrd, et esime- se hooga randuda ei õnnestunudki. Ukerdasime Laupa möisa külje all jõel, kuna ma ei suutnud enam aru saada, kumbast küljest oleks vaja ka- nuu hoogu pidurdada või edasi sõu- da. Lõpuks kindlale maale jõudes ma eriti oma jalgu enam ei tundnud ja vaarusin bussi, mis reisiseltskonna Karjaküla sauna viis. Saunalaval kül- mast torkivaid varbaid sulatades oli aega kogu päeva sündmused korra- likult läbi mõelda ning otsustasin, et annan oma panuse jõe puhastami- seks ka 10. mail.

Jõest koguti ka mitu pudelit, mis sisaldasid erinevaid teadaandeid. Näiteks üheksa aasta eest kirjutasid Tanel ja Silver südantlõhesta- va sisuga abipalve. Leiti ka kaks šampusepudelit, millega kaks pruuti olid teele saatnud oma neipõlvenimed.

NÄDALA PILT

Merit Männi

Juba kuundet korda viis Türi kolledžis traditsioonilise jüripäeva võitriini läbi Hillar Palamets. Kaksikümmend küsimust olid jaotatud viie teema alla – Eesti, geograafia, ajalugu, loodus ja varia. Juba teist aastat järjest viis võidu koju võistkond koosseisus Anne Martis, Alar Sargava, Kaja Öebius ja Mait Kivine.

Merit Männi

Laupa põhikoolis tähistati kolmapäeval jüripäeva üsna suu- rejoonelisel. Õhtul kooli juurde kogunenud lapsed ja õpetajad süütasid tõrvikud ning ühises rongkäigus liiguti möisa- hoone kõrval asuva mäe jalamile, kus kooli direktor Kaarel Aluoja kõiki osalejaid tervitas. Seejärel süüdati jüriöö lõke ning õhtu jätkus erinevate meelelahutuslike mängudega.

Merit Männi

Kolmapäeval oli Türi linna tänavapilt tavapärasest värvikam ja kä- rarikam, kui oma rõõmu peatselt lähenevast koolilõpust soovisid kõigiga jagada gümnaasiumide abiturientid. Õhupallide ja lintidega ehitud autokolonn tegi peatuse ka Türi gümnaasiumi algklasside maja siseöues, kus tulevased koolilõpetajad meenusid lapsepõlve, mängides keksu ja matsu.

Merit Männi

Sellel nädalal tähistas Türi majandusgümnaasium oma kooli nädalat. Mitmesuguseid põnevaid üritusi jagus igasse kooli- päeva. Kolmapäeval toimus õpilastele loeng, kus elustiiliagen- tuuri De Luxe eestvedajad Maret Soom (vasakul) ja Heti Tulve jagasid kuulajatele oma teadmisi moemaailma telgitagustest.